

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč!

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torških, četrtnih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:** za jeden mesec . f. — 30, izven Avstrije 1. 40 za tri mesece . . . 2. 50 . . . . . 4. — za pol leta . . . . . 5. — . . . . . 7. — za vsa leta . . . . . 10. — . . . . . 16. — Na naročbe brez priloge naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 urč., izven Trsta po 3 urč. Sobotno večerno izdanje v Trstu 4 urč., izven Trsta 5 urč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana osmrtnice in javnozabvala, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravitelstvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Odpre reklamacije so proste poštnino.

Novo ministerstvo in primorski Italijani.

IV.

Shod italijanskega društva v Poreču je vsprejel še nastopno resolucijo: „Potrjuje svoj sklep, vsprejet pri zadnjem obnem zboru gledé na poslovni jezik deželnega zbora, in pritrjuje dotični, v zadnji seji deželnega zbora vsprejeti resoluciji, izraža italijansko politično društvo istrsko željo, da bi se ona odredba splošnevala neomejeno.“

Ta nečuvna resolucija ni bila sicer vsprejeta soglasno, ampak le z večino glasov — ali vsprejeta je bila vendar. To, kar zahteva ta resolucija, je zares nečuvno, kajti pozivlja italijansko večino deželnega zbora istrskega naravnost na upor proti določilom osnovnih zakonov avstrijskih, na upor proti avstrijski ustavi, na upor proti parlamentarnim običajem, veljavnim povsodi, kjer imajo parlamentarne večine še nekoliko — vesti, da ne stavljajo manjšinam kar stopal na tilnik.

Gospóda v Poreču hôte torej v bodočem zasedanju uprizoriti isto nasilstvo, radi katerega je bil razpuščen prejšnji deželni zbor: izbaceniti bodo hoteli iz zbornice jezik deželnozborske manjšine, ki pa je zastopnica velike večine prebivalstva v deželi.

Ali ni to očiten upor proti državnim temeljnim zakonom, zagotovljajočim vsem narodom jednaka prava v vseh strokah javnega življenja — torej tudi v parlamentarnih zastopih? Ali ni to upor proti Najvišji volji, ki je obsodila italijansko nestrpnost proti slovenskemu življu ravno s tem, da je po nje nalogu vlada morala razpustiti prejšnji deželni zbor istrski, ker je hotel kršiti ustavo in osnovne zakone? In sedaj, ko je, tako rekoč, kazen še sveža, hôte gospóda zopet ponoviti isti svoj greh, radi kojega jih je zadela kazen! Zopet hočejo teptati z nogami parlamentarne običaje, zopet se hočejo postavljati nad zakone, trdovratno hočejo zapirati svoja srca svarilom, došli jim od Najviše strani! Zopet hočejo kratiti slovenskemu in hrvatskemu jeziku najprvotniša prava, zopet hočejo na nečuvnen način žaliti — večino prebivalstva v deželi. Po vsej sili hôte torej ti ljudje, ki sami sebe označujejo kot predstavitelje kulturnega življa v deželi, ki jim bi torej — ako je to res — morala biti najbolj razvita čut za pravico in ljubezen do resnice — zopet hôte ti ljudje proglasiti brezpravnimi Hrvate in Slovence istrske, zopet hôte uprizoriti demonstracijo proti avtoriteti vlade — čuvarici in predstavitelji prava in reda v državi!

Mi ne vemo sicer, kaj in kakó mislijo ukreniti naši vrli zastopniki, ako res pride do take nove provokacije. Na to stran nas tudi ne mučijo nikake skrbi, ker vemo, da na strani manjšine v deželnem zboru istrskem sedé možje, kojim ne manjka ni razsodnosti, ni železne volje ni — poguma. Naša stvar je poverjena dobrim rokam in gospóda hrvatski in slovenski poslanci izvestno ukrenejo

v poznani lepi slogi tako, kakor zahtevajo čast našega naroda in njega življenske koristi. In ker poznamo te naše zastopnike, vsprejmo naj naše zatrdilo, da narod hrvatsko-slovenski gotovo odobri vse ono, kar ukrenejo po svoji previdnosti in razsodnosti: v imenu naroda-trpina izjavljamo se solidarne žnjimi.

Jako pa nas zanima vprašanje, kaj poreče vis. c. kr. vlada, kaj poreče novo ministerstvo Badenijevo na upornost italijanske gospóde proti zakonom avstrijskim? Ali dopusti res, da se bode pešiča nestrpnost in hegemonov smela domišljati, da oni stoji izven zakonov? O grofu Badeniju trde splošno, da ima železno voljo in železno roko — zato pa smo zelo radovedni, da-li ta železna roka doseže z vsa svojo težo one, ki nočejo poznati prava, ki skrbe na vse mogoče načine, poslužujé se pri tem najdržniših sredstev, da le ne bi se uresničila plemenita želja plemenitega našega vladarja: da bi prišlo do miru in zadovoljnosti med narodi. Ali doseže železna volja novega ministerskega predsednika ljudi, ki železno trdovratnostjo uničujejo pogoje za mirno življenje med narodnostmi na Primorskem — torej pogoje toli zaželjenega miru in zadovoljnosti? Visoki c. kr. vladi mora biti vendar jasno bolj nego komur-koli drugemu, kako potrebno je, da nastopijo normalni odnošaji zlasti v pokrajini toli izpostavljeni po svoji zemljepisni legi, v koji bomo krvavo trebali železnega patriotizma v nevarnih slučajih in ob svetovnih dogodkih, kakoršni dogodki nastopijo lahko kar čez noč pri sedanjih napetosti v Evropi, koja napetost se najbolj izraža v nervoznem oboroževanju vseh držav. Želja po samoohrani in skrb za osiguranje bodočnosti države, prisiliti bi morala naše državnike, da upotrebijo ne le svojo modrost, ampak tudi svojo energijo v to, da ne bode glodal črv nezadovoljnosti — posledice nasilnega in neprestanega zapostavljanja — velikega dela, ono večino prebivalstva, ki hoče v resnih časih v nepremični zvestobi vršiti dolžnost avstrijske posadke v tej obmejni trdnjavi!

Ne le pravica, ampak tudi zadovoljnost narodov je podlaga državam.

Skoro dobi torej ministerstvo Badenijevo priliko, da dokaže, ali bode prištevalo k „razdirajočim življem“ le radikalne stranke med Slovani, ali pa tudi oneljudi mad našim italijanskim prebivalstvom, kojih resnični radikalizem noče poznati nobenih mej, nobene avtoritete, kojih jedino načelo je: Sic volo sic jubeo — tako hočem, tako ukazujem! In ti ljudje ne uveljavljajo tega svojega načela le proti svojim sodeželanom slovenske narodnosti, ampak hočejo, da veljaj to načelo tudi proti vladi in brez vsega obzira na temeljne zakone avstrijske.

Nikakor se nočemo siliti g. grofu Badeniju — čemu bi prosili milosti, kjer smemo zahtevati prava? Tudi to vemo, da tudi pod novo vlado utegnemo priti na indeks kot „radikalci in panslavisti“ in da se nam

v tem slučaju ni nadejati posebne naklonjenosti. Vendar smo zelo radovedni na politiko novega ministerstva glede na naše primorske razmere, zlasti z ozirom na drznost onih politikov, ki poznajo le svojo voljo in svoje cilje, a nikakor nočejo poštevati, kaj in kako zahteva korist države. Kajti tu ne gre samo za prava Slovanov, zajamčena v zakonih, ampak tu gre v prvi vrsti za državno korist in dinastiško čutstvo vanje. Ako ministerstvo Badenijevo tudi ne bi hotelo izvajati načela enakopravnosti za nas Slovane, moralo bode tu doli vendar vršiti svojo dolžnost kot avstrijske ministerstvo — varovati bode moralo svojo lastno avtoriteto in ugled države na znotraj in na zunaj. Ako pa hoče doseči ta svoj namen, zahtevati mora ne le od vsacega posamičnega podanika, ampak tudi od vsake stranke brez-pogojnega spoštovanja do avstrijskih zakonov.

Ker pa resolucija, vsprejeta na italijanskem shodu v Poreču, znači jasno preziranje zakonov enakopravnosti, ker ta resolucija znači očiten upor proti oni višji volji, ki je dala razpustiti prejšnjo deželno zbornico radi kratenja pravic manjšini v isti zbornici in zajedno večini v deželi, ker ta resolucija pozivlja naravnost na upor proti vladni in državni avtoriteti, in ker slednjič ta resolucija mora vzbuditi hudo ogorčenje med onimi, proti kojim je naperjena, in je po takem skrajno nevarna koristim države v tej obmejni pokrajini: nadejamo se, da bode vlada Badenijeva umela vršiti svojo dolžnost ter da bode brezobzirno izvajala posledice, ako bi hotela italijanska večina v deželnem zboru istrskem izvesti, kar je zahteval od nje shod v Poreču v svoji nestrpnosti in kričeči domišljivosti.

Kajti, kakor rečeno: resolucija poreška ni obrnena samo proti ustanovnim pravicam istrskih Slovanov, ampak je obrnena naravnost proti temeljnim, splošnim določilom ustave same! Ako so stvari dozorele do te mere, ne bi smelo razumeti šale nobeno avstrijsko ministerstvo, najmanje pa tako, o katerem gre glas železne volje in železne roke.

Politiške vesti.

V Trstu, dne 18. oktobra 1895.

Pri večerajšnji dopolnilni volitvi za državni zbor v mestih in trgih na Goriškem je bil naslednikom grofa Frana Coroninija z veliko večino izvoljen knez Egon Hohenlohe, česar pa je bilo pričakovati po zmešnjavi, ki je bila nastala, ker se je nasprotni kandidat Bujati vsled silnega pritiska z raznih odličnih strani odpovedal kandidaturi tikom pred volitvijo. Velika večina slovenskih volilcev je ostala doma in niti niso prišli voliti, videči, da niti ni misliti na zmago pri takih okolišnih. Vendar pa beležimo zadovoljstvom, da so se oni, ki so volili, lepo držali navodila, dobljenega od društva „Sloga“, in so tako pokazali pravo razumevanje na-

Klarica postala je rudeča, Zemecki zasanel.

„Kakošne prošnje hočete?“

„Za Klarico — ker je preklela dušo Cirilovo. To vašo besedo pak naj vam ona kdaj vrne!“

„In zahvalo?“

„Za se — da je Ciril vse leta tako čuval vašo nevesto.“

„Rečem mu to doma — odjenjajte!“

„Ciril se ne povrne domov nikdar več. Glej, Ciril pada — zadržite ga — omijte mu senci z mrzlo vodo — —.“

„S pota!“

„Zahvaliti — prositi!“

„Ciril, — zahvaljujem se ti! — odpusti mi!“

„Pustite svoje bankovce — hočemo le odkupnine.“

Zemecki je osupnil. Tako se ni nihče govoril žnjim.

„Odkupnine — kakošne?“

„Prošnje — zahvalo!“

„Komu?“

„Cirilu!“

„Ne poznam nobenega Cirila!

„Niti tega ne, ki tukaj stoji?“

„Proč s ceste!“

„Niti koraka! Naše roke so krepko skienjene, ter vas ne pustite tako lahko k oltarju.“

In za prvo verigo napravila se je druga in iz vsacega njenega člana gledalo je dvoje ognjenih oči, dvoje odločnih lic.

PODLISTEK.

Klarica iz farovža.

17 (Dalje).

Že je b' tu. Klarica ni mogla naprej; v zadregi ogledala se je po svojem ženinu.

„Kaj pomenja to?“ povprašal je Zemecki.

„Vsakdanji običaj, da se meje delajo svatom.“

„Toda po svatovščini.“

„Tudi pred isto!“

„Morali bi imeti verigo iz cvetic.“

„Naših rok vsaj ne pretrgate.“

Zemecki se je nasmijal in posegnil po listnici.

VI.

Še dolgo časa pripovedovalo se je o Touzetinskih „ustaiših“, ki so pred cerkvenimi vrati Kameniške cerkve prisilili Zemeckega do takó nečastne prošnje in se tako maščevali na razžaljenih, vrženih Cirilu v lice. O ničemer drugem se ni govorilo, nego o tej čudni svatovski „pregraji“ (meji).

Tovariši so rekali: „Pravo takó! Saj Zemecki itak že ni vedel, kako bi nosil glavo in na dani pozdrav je še pol ure premišljeval, ali bi zahvalil ali ne!“

Kmetje so bili proti njemu, ter želeli si, da bi se povrnilo človeško pravo; babice so prerokovale vsled predbežnih znamenj hude reči in otroci so se igrali Touzetinske „ustae“. (Dalje prih.)

O kapitalu v židovskih rokah. Iz zasebnega pisma, doposlanega od jednega najodličnejših antisemitov na Dunaju nekemu tukajšnjemu gospodu, ki se jako zanima za sedanje socijalno gibanje, pesnemamo: Vaš cenjeni list sem prejel. Bodite Vi in Vaši tovariši zagotovljeni, da se bomo toliko jaz kolikor drugi tovariši iz moje stranke vsikdar trudili, da bomo ustrezali Vašim opravičenim željam po svoji vednosti in vesti. Vaša opomnja o kapitalu, ki se nahaja v židovskih rokah, je, žal, le prerisnična. Dovolite mi, da kot najboljši dokaz za to navedem dejstvo, da je izračunal v Berlinu izhajajoči list „Vorwärts“ — to je torej list, ki gotovo ni pisal v klerikalnem zmislu —, da iznaša vse premoženje, ki si ga je zbrala vsa duhovščina tekom stoletij, približno 250 milijonov, dočim ceni Žid Szeps — in ta gotovo ni antisemit — premoženje Rothschildov, kojih predniki so bili siromaki še pred dobrim stoletjem, na 20000 milijonov frankov, ali deset tisoč milijonov goldinarjev. Ali gospoda moja, kaj hasne to, ako delavski sloji na jedni strani spoznavajo, da Židje zbirajo vse premoženje v svojih rokah, ako pa na drugi strani sledi agentom velikega kapitala?! Na Dunaju so židje Adler, Ingver, Ellbogen, Ellenbogen, Glaser itd., ki imajo prvo besedo in koje slepo poslušajo delavci; v Trstu so židje pri „Piccolu“, kojim sledi množica, v Brnu so zopet drugi itd.

Zato pa mora priti ljudstvo do spoznanja, da židovsko vprašanje je vprašanje plemena in da bode socijalno vprašanje rešeno po svojih 99%, ko bode rešeno židovsko vprašanje.

Italija v Afriki. Naprej ne vem, nazaj ne smem! V tem položaju se menda nahaja junak Baratieri v Afriki. Pri takih okolnostih je seveda najpametneje, da lepo molči, z bok česar niti „navdušeni“ italijanski listi ne poročajo danes o nikaki „zmagi“ slavnega italijanskega orožja.

Različne vesti.

Osebnost. Poveljnik tržaške vojaške postaje, kontreadmiral baron Minutillio, odpotoval je na dopust v Ljubljano.

Ponižno vprašanje. Prejšeraj objavil je tržaški službeni list zakon z dne 10. avgusta 1895., tisoči se začasnega odpusta davkov in doklad za nova industrijalna podjetja, ki se osnujejo v tržaški okolici in v katastralni občini Milje. Službeni list pa je objavil ta zakon samo v italijanskem jeziku. Zakaj? Ali smo Slovenci res tako „inferiorno“ pleme, da je bil ta zakon osnovan le za „Italijane v tržaški okolici“?? Prav hvaležno bi vzeli na znanje pojasnilo v tem pogledu!

Čast, komur čast. Iz okolice pri sv. Antonu starem nam pišejo: Veliko se je že pisalo o rabi jezika pri cerkvenih opravilih v naši cerkvi, a le malokdo ima vse tako živo pred očmi kakor jaz, ki bivam tu že jedno četrt veka. Zato pa moram reči resnici na ljubo, da se je obrnilo mnogo na bolje, odkar slušbuje tu veleč. g. Josip Košir. Prejšnji propovedniki niso imeli niti polovico poslušalcev, kolikor jih ima sedaj ta gospod. Cerkev je vedno polna poslušalcev. In dlje časa je imel ta gospod ob nedeljah celo po 2 prepovedi. Hvala mu torej na velikem trudu v prid svojim župljanom; Bog mu poplati vso ljubezen do nas.

Ne morem si kaj, da ne bi zajedno omenjal naše vrle bratovščine sv. Cirila in Metoda, ki tudi v naši cerkvi skrbi za toli krasno petje. Človeku se kar srce topi, ko čuje toli milo petje v svojem materinem jeziku.

Hvala vsem, ki so toli vneti za poveličevanje časti božje! Hvala vsem, ki toli plemenito nagujejo lepo slovensko besedo v naši cerkvi. Resnicoljub.

Vreme. Po dolgi vrsti lepih dnij se je obrnilo vreme kar h kratu na zlo. Toplomer padel je na 5 stop. C. in prav rezek sever spominjal je nekako na nastop burje. Poleg tega je deževalo; s kratka: nastopil je jako neprijeten jesenski dan. Močni veter je prevrnil več oseb, ki so hitele po svojih opravkih, na vso srečo pa se ni nihče polomil svojih zdravil udov. Morje se je penilo, da je bilo strahotno a zajedno prekrasno videti je. Mnogo ribiških čolnov v pristanišču se je prevrnilo, toda parniki pomorske vlade rešili so vse dotičnike, ki so bili v nevarnosti, da

se potopé. — Popoldne se je nebo zvedrilo, veter je potihnil in včeraj imeli smo sicer hladno, toda prijeten dan. — Po planinah in Balkanu je zapadel sneg.

„Hrvatski agitator“, župnik v Piranu. Te dni bila je v Piranu slovesna instalacija novega župnika, našim čč. čitateljem po imenu dobro znanega kanonika F o n d e. Nam vsem je še v živem spominu, kakó je ubogi preč. g. kanonik povodom upora v Piranu radi dvojezičnih napisov pobegnil na streho svoje hiše, ko je naščuvana in podkupljena in pijana druhal navalila v njegovo stanovanje. Spominjamo se tudi živo, da so tedaj proglasili tržaški italijanski židovski listi in njih nemški pobratimi na Dunaju kanonika Fondo kot „hrvatskega agitatorja“, vernega pristaša panslavizma itd. In glejte čudo! Istega „hrvatskega hujskača“ posadili so sedaj na župniški sedež pristno italijanskega Pirana, istega Pirana, ki v svojem lahonskem „liberalizmu“ tekmuje z „liberalci“ tržaškimi. Mar se je msgr. Fondo v teku jednega leta spreobrnil takó temeljito, da se je odpovedal „hrvatstvu“ in prisegel k laški zastavi, ali pa so dotična trobila takó kratkega spomina, da se povodom umeščenja msgr. Fonde niso spomnili več na njegovo „agitatorstvo“, — ali pa so temeljito l a g a l i tedaj, ko so raztrobili msgr. Fondo hrvatskim pristašem? Najverjetneje je poslednje.

Nemškutaraki zarod! Iz Ljubljane nam poroča jeden naših dopisnikov: Za Winklerjeve vlade morala je mestna občina ustanoviti za peščico „nemških“ otrok deško in deklško ljudsko 4 razrednico, in danes ste že obe tolikanj prenapolnjeni, da ju bode letos treba razširiti! Zaradi — nemških otrok? Kaj še! V ti dve šoli pošiljajo se vsled agitacije šolskih vodstev in lehkomišljenosti slovenskih z nemškutarstvom obližnih starišev, otroci slov. starišev, kjer se — samo ob sebi umevno —, od prvega do zadnjega razreda pripravljajo v prave nemškutarje. Vse sili v te šole! Zaradi slovenskih otrok se letos razširiti dve nemški šoli! Ali ste že čuli kaj podobnega od Slovencev?! Da, žalostno je pri nas! Poglejte ljubljansko slovenščino, te razmere, in tisto ošabno narodno-nemškutarstvo! Poglejte si le bolj natanko to središče Slovencev, ... mraz Vas obide! Pa — dovelj o nemških šolah.

Iz Sovinjaka pišejo dne 12. t. m. „Naši Slogi“ ter prosijo, da ponatisnemo v našem listu dotični dopis, kateri želji ustrežamo tu drage volje, ker bode ta dopis v obče zanimal naše trgovce z vinom. Evo ga: Nekateri lažnjivi mešetarji iz Marčenegle, občine Vrh, rekali so nekaterim Slovincem, ki tržijo z vinom, da letos ni treba iti v Sovinjak po vino, češ, da je toča pobila vse grozdje. To je živa laž. Bogu moramo biti hvaležni, da letos nismo videli niti zrna toče ter imamo najboljšo letino in najboljšo grozdje, kar more dokazati trgovec z vinom Josip Pečnikar iz Domžal, ki je bil nedavno pri nas, da vidi grozdje ter je kupil več hektolitrov vina, takega, da v Marčenegli ni še nikdar bilo takega. — Prosimo trgovce, ki pridejo v te kraje, da se ne dajo v roke mešetarjem, ki jih pričakujejo po potih in vodijo k onim kmetom, kateri jim plačajo več „šensarijo“. Ti ljudje se pogodijo s kmetom, da mora njim dati po 1 gld. od vsakega hektolitra in vse to mora seveda plačati dotični kupec. O tej stvari osvedočili smo se lani v naši občini. Mešetar se je pogodil za okolo 60 hektov belega vina po 15 gld., a trgovec moral je plačati to vino po 16 gld., takó, da je mešetarju ostalo 60 gld. dobička, in poleg tega moral ga je trgovec plačati še posebe. Tako znajo ti ljudje guliti trgovce!

Ako trgovci ne marajo, da jih kdo prevari, ko pridejo v Sovinjak, obrnejo naj se do Ivana Žiganta, zastopnika „Slavije“, na Vrhu pa do g. Antona Flego, občinskega svetovalca in župana, katera gospoda jih popeljeta brez plačno k vinogradnikom, da pogodijo sami ceno žnjimi, a pojdeti jim na roko v vsem, kar jim bode potrebno.

Iz Ljubljane nam pišejo dne 17. t. m.: Zdaj le, ko Vam to pišem, pri nas kaj pridno dežuje, vmes pa naletava v velih cuňjah — sneg! Temperatura se je čutno znižala: p o K a m n i š k i h p l a n i n a h je d o l i d o z e l e n j a v s e „b e l o“, in ta sneg obleži sedaj na istih brez dvoma, dočim se ga znebimo po ravnini in dolini. — Lani smo dobili prvi sneg dva dni poprej, namreč 15. oktobra —

dež in mraz! Po barakah pa še obilo stanovanje, brez potrebnega stanovanja in zavetja! Draginja pa že zdaj neznosna — uprav židovska! Kam je Ljubljano prital — potres!

„Iz objubljenega dežele.“ „Naša Slova“ piše pod tem zaglavjem: Iz vse Italije dohajajo več ali manj nepovoljni glasovi o letošnji letini, a v nekaterih krajih ljudje že sedaj umirajo od glada. Takó dohajajo glasovi o „žvepleni križi“ v Siciliji, ki se širi čimdalje bolj in vsled tega strada na tisoče ljudi, ki so živeli od zaslužka v rudnikih. Vesti, dohajajoče iz Grotte, Favara, Calsaminette, Cianciena in Racalamata, dokazujejo, da je postal položaj jako resoben, kajti delavci brez posla ne morejo več najti sredstev za živež, a javna dobrohotnost se je že izerpila. Po omenjenih središčih, kjer kopljejo žveplo, grozi jo se delavci. Nad 10.000 ljudi je brez zaslužka. V sami občini Grotte je bilo treba 50.000 lir za ublaženje bēde in lakote. Tako je že sedaj, a kaj bode še-le na zimo? Položaj je strašen, tudi v moralnem pogledu. Takó je v Favari prodala neka nesrečna ženska svojo trinajstletno hčer nekemu brezvestnežu, da je mogla kupiti juhe svojemu bolnemu možu, bednemu delavcu, ki si je ostrupil zdrave dolgoletnim delom v rudnikih. Altroche feste per il XX. Settembre! . . .

Občni zbor podpornega pisateljskega društva vršil se je dne 14. oktobra v ljubljanski čitalnici. Predsednikom je bil izvoljen nsmesto odstopivšega dra. Vošnjaka g. prof. Perušek.

Ubogel vojak. Dne 16. t. m. ostavil je vojašnico 22 letni podčastnik Josip Grželj iz Brezovice pri Materiji, službujoči pri 97. pešpolku, 5. četa, in od tega dneva ni več glasú o njem. Ne zna se, da-li je pobegnil, ali ponesrečil ali kaj; bržkone pa si je vzel samovoljno „dopust“.

Turški dostojanstveniki. Baš izšla „Priročna knjiga o turškem dvoru in o državi“ objavlja jako zanimivih podatkov o številu turških dostojanstvenikov. Ker imajo vsi ti visoki državniki ali častniki bržkone tudi visoke plače, čuditi se mora človek, čemu zametuje preko grla zadolžena Turčija toliko denarja. Ta knjiga torej javlja, da so najvišji uradniki v Turčiji „vezirji“, ki imajo isto stopinjo, kakor maršali v vojski, toda po svoji časti stojé pred „muširji“ (maršali). Turčija ima 60 vezirjev (!) in 40 maršalov (V Avstriji nimamo niti jednega, odkar je umrl nadvojvoda Albreht!). Za maršali pridejo „Bala“, katerih je 120 in za njimi „Oula“ I. razreda, kojih je 390. — V cesarski palači slušbuje izmed viših uradaikov 1 dvorni maršal, 8 komornikov, 1 glavni tajnik, 1 tajnik za ptuje jezike, 23 tajnikov, 3 duhovniki in 16 drugih uradnikov. Soltanu služi 21 glavnih pobočnikov (adjutantov) 125, (!) častnih pobočnikov (!). In 131 pravih pobočnikov (!). Vsi glavni pobočniki so maršali. — V ministerskem svetu sedé ministri, šehl-ül-Islam (vrhovni duhovnik), načelnik topništva in državni tajnik velikega vezirja, vseh vkup 13 oseb. Ti visoki turški gospodje menda niso zaradi „nesrečne“ številke 13 čisto nič v zadregi, kakor bi bil marsikoji „omikanec“ v prosvetljenem zapadu!

Sodnijsko. Prve dni julija meseca dospelo je na ladiji „Amor“ iz Jamajke v Trst nad 400 tonelat lesa za dve tržaški tvrdki. Ta les so izkrcali težaki: Fran Condolini, 38let star, iz Trsta, 49letni Peter Grg iz Voloskega okraja, 53letni Aleksander Corazzi iz Rimina in njegov 24letni sin Josip iz Trsta, te težake pa je nadzoroval 58letni Gašper Gombač iz Naklega (Sežana). Ti težaki ponudili so potem omenjenima tvrdkama več istega lesa na prodaj, češ, da so to preostanki, na katere imajo pravico oni, a tvrdki sti opazili, da manjka par tonelat lesa. Res

so našli na ladiji „Amor“ skritih 5 tonelat tega lesa in zato so prijeli omenjene težake zaradi tatvine. Predvčerajšnjem bila je razprava o tej stvari. Ker je bila škoda poravnana, kajti tvrdka v Jamajki poravnala je primanklaj tržaškima tvrdkama v denarju, bili so obsojeni: Gombač in Condolini vsak na 4 mesece, Grg pa na 3 mesece ječe. Corazzi, oče in sin, bila sta rešena obtožbe, kajti nista ponujala lesa na prodaj.

Policijsko. 41 l. mesarja Karla S. so zaprli, ker se je v ulici Torrente o belem dnevu obnašal jako nespodobno. — 35 letni težak Ivan Ptacek, stanujoči pri sv. Ivanu, ulica S. Cilino št. 24. se je pijan nevarno pretil svoji ženi. Le-ta je pozvala stražarja v pomoč. Stražar Pajk je prihitel na Ptacekovo stanovanje, a zaman se je trudil pomiriti besnega pijanca. Ko je preiskal njegovo obleko, našel je pri njem dolg kuhinjski nož, toda istega mu ni mogel izviti, ker se je Ptacek upiral na vso moč. Stražar se je pri nastavljenem ruvanju lahko ranil na roki. Trebalo je še dva stražarja, da so združenimi močmi ukrotili Ptacka in ga odpravili v zapor. — Po noči na včeraj vtihotapili so se nepoznani tatovi v Geržabkovo kampanjo, ulica Chiozza št. 55, ter ukradli okolo 20 komadov razne perutnine. Brezvestni tat je posekal ukradenim živalicam glave in poslednje razmetal po dvoru!

Koledar. Danes (19.): Peter Alk., spoznovalec; Ebin, opat. — Jutri (20.): XX. pobnik, nedelja. Posvečevanje cerkvá. — V ponedeljek (21.): Uršula, devica, mučenica; Hilarjon, opat. — Mlaj. — Solnce izide ob 6. uri 25 min., zatoní ob 5. uri 5 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 9.5 stop., ob 2 pop. 14.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Belgrad 18. Kralj je pomilostil vse opozicijske častnike, ki so bili zaprti radi tiskovnih pregreškov.

Carigrad 17. Turški listi javljajo, da je vlada sklenila uvesti reforme v azijskih pokrajinah, da zagotovi blagostanje prebivalstva. (Koliko takih obljub je že dala turška vlada.) Armenske trgovine so zopet odprli.

Dunaj 18. Nadvojvoda Ferdinand Karol je odpotoval danes v Prago.

Zagreb 18. Po sklepu shoda dijakov, glasom katerega se morajo udeleževiki pri sežiganju ogerske zastave sami postaviti sodiščn, prijavilo se je danes pri policiji do 100 dijakov, katerih veliki del so obdržali v zaporu.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	100.30	100.35
„v srebru	100.6	100.80
Avstrijska renta v zlatu	121.35	121.65
„v kroun	101.20	101.10
Kreditne akcije	398.50	398.50
London 10 Lst.	120.05	120.35
Napoleoni	9.54	9.53 1/2
20 mark	11.77	11.76
100 italj. lir	45.—	45 1/2

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjariji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesca. Krečmarjem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojašnici)

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicykle)
Zastopstvo koles „Raleigh“ iz tovarne „Raleigh Cycle Co. Ltd. Nottingham Anglesko“ in koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovno znana, poslednja rabijo se v nemški vojski. Kolesa pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.

Sprejemamo se po prava vsakovrstnih novih in starih koles in živalnih strojev.

V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in pripravne za kolesa.

Zahtevajo naj se ceniki!

ZAHVALA.

Podpisana najsrčneje zahvaljuje vse one, ki so izkazovali svoje sočutje med boleznijo in ob smrti nepozabnega in preljubljenega

LOVRA GODINA

posestnika, sodnijskega poverjenika, zapriščnega čevlca, bišega župana in deželnega poslanca.

v prvi vrsti pa pevce pevskega društva „Velesila“ za ganljivo petje, slavno občinstvo, vse znance in prijatelje za spremstvo k večnemu počitku.

Pri sv. Jakobu pri Trstu, dne 18. oktobra 1895.

Rodbina **Godina-Sancin.**